

לה בחד שיחייא שמגיע אליה בריצה אחת, זהו ביבר קטן. ואידך אם לא די לו בריצה אחת, הוי ביבר גדול.

אי נמי: כל היכא דנפיל טולא דכתלים אהדרי הכתלים קרובים עד שצל הכתלים נוגעים זה בזה, ביבר קטן. ואידך אם הכתלים רחוקים מכן, ביבר גדול.

ואי נמי: כל היכא דליכא עוקצי עוקצי שהבית עגול ואין בו זווית שהחיה יכולה להתחמק לשם, ביבר קטן. ואידך אם אינו כן ביבר גדול.

שנינו במשנה: רשב"ג אומר לא כל הביבין שוין.

אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון בן גמליאל.

אמר ליה אביי: ממה שאתה אומר "הלכה" מכלל דפליגי רבנן עליה? והא אמרינן לעיל שגם רבנן מחלקים בין ביבר קטן לגדול?

אמר ליה רב יוסף: מאי נפקא לך מינה? שהרי אם לא פליגי רבנן כל שכן שהלכה כרשב"ג.

אמר ליה אביי: גמרא גמור זמורתא תהא? שאתה אומר דברים ללא צורך אלא כזמר בעלמא.

תנו רבנן: הצד צבי סומא, וישן, חייב.

אבל צבי חוגר צולע, וזקן, וחולה, פטור.

אמר ליה אביי לרב יוסף: מאי שנא הני ומאי שנא הני? שהרי גם סומא וישן הוא כניצוד.

אמר ליה רב יוסף: הני עבידי לרבויי הסומא והישן בורחים כשמרגישים יד אדם הנוגעת בהם ולא הוי כניצודים, ואילו הני לא עבידי לרבויי החיגר והזקן וחולה אינם יכולים לברוח והרי הם כניצודים.

ומקשינן: והתניא: הצד צבי חולה חייב?

ומשנינן: אמר רב ששת: לא קשיא: הא דחייב בחולה מחמת אישתא מחלה שיכול עדיין ללכת. הא דפטור בחולה מחמת אוכצנא עייפות, שאינו יכול לזוז ממקומו, וניצוד ועומד הוא.

תנו רבנן: הצד חגבין, גזין מין חגב טהור שמותר באכילה [וכן החגבין], צרעין ויתושין בשבת, חייב, דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים: כל שבמינו ניצוד כגון חגבין וגזין שדרך אנשים לצודם לאכילה חייב. וכל שאין במינו ניצוד כגון צרעין ויתושין שאין בהם צורך פטור.

תניא אידך: הצד חגבים בשעת הטל שאז עיניהם מתעוורות פטור שהם כניצודים.⁽²⁾ בשעת השרב חייב.

אלעזר בן מהבאי אומר: אם היו מקלחות וכאות שבאו הרבה חגבים ביחד והן מזומנות ליקח מהם פטור.

איבעיא להו: אלעזר בן מהבאי ארישא קאי

2. הקשה הרש"ש, מה החילוק מצבי סומא דחייב. והשפת אמת תירץ דצבי בעל כח הוא ואפילו הוא סומא ביכלתו להישמט כשירגיש,

2. הקשה הרש"ש, מה החילוק מצבי סומא דחייב.